

STQARRIJA GĦALL-ISTAMPA Nru 94/23

il-Lussemburgu, 8 ta' Ġunju 2023

Sentenzi tal-Qorti tal-Ġustizzja fil-Kawża C-407/21 | UFC - Que choisir u CLCV u fil-Kawża C-540/21
Il-Kummissjoni vs Is-Slovakkja (Dritt tat-terminazzjoni mingħajr spejjeż)

Pakketti tal-ivjaġġar u pandemija tal-COVID-19: leġislazzjoni nazzjonali li tillibera temporanjament l-organizzaturi mill-obbligu tagħhom ta' rimbors sħiħ fil-każ ta' xoljiment ma hijiex kompatibbli mad-dritt tal-Unjoni Ewropea

Stat Membru ma jistax jinvoka t-tħassib ta' diffikultajiet interni sabiex jiġġustifika n-nuqqas ta' osservanza tal-obbligi li jirrizultaw mid-dritt tal-Unjoni meta dan in-nuqqas ta' osservanza ma jissodisfax il-kundizzjonijiet ta' forza maġġuri.

UFC-Que Choisir u CLCV, żewġ assoċjazzjonijiet li jiddefendu l-interessi tal-konsumaturi, adixxew lill-Conseil d'Etat (il-Kunsill tal-Istat, Franza) b'talba għall-annullament ta' digriet dwar il-kundizzjonijiet finanzjarji ta' xoljiment ta' certi kuntratti tal-ivjaġġar turistiku u vaganzi fil-każ ta' ċirkustanzi inevitabbli u straordinarji jew ta' forza maġġuri (Kawża C-407/21). Din il-leġislazzjoni giet adottata fil-kuntest tal-pandemija tal-COVID-19, sabiex l-organizzaturi tal-ivjaġġar setgħu, fil-każ ta' xoljiment tal-kuntratt ta' pakkett tal-ivjaġġar li kien fis-seħħ minħabba ċirkustanzi eċċezzjonali u straordinarji, joħroġu vawċer li kellu tul ta' validità ta' 18-il xahar u li ma setax jagħti lok għar-rimbors tal-pagamenti mwettqa mill-vjaġġaturi hlief wara n-nuqqas ta' użu ta' dan il-vawċer matul dan it-terminu. Dan kien jikkostitwixxi deroga mir-rekwiżiti tad-Direttiva dwar il-pakketti tal-ivjaġġar li tipprevedi rimbors sħiħ ta' dawn il-pagamenti mhux iktar tard minn erbatax-il jum wara x-xoljiment¹. Skont il-Gvern Franciż, din il-miżura kienet intiża li żżomm il-vijabbiltà tas-settur turistiku billi jiġi evitat li, minħabba n-numru sinjifikattiv ta' talbiet għal rimbors marbuta mal-pandemija tal-COVID-19, is-solvenza tal-organizzaturi tal-ivjaġġar kienet tiġi affettwata sa tali punt li l-eżistenza tagħhom kienet tkun fil-perikolu.

Fis-sentenza tagħha, il-Qorti tal-Ġustizzja tiddeċiedi li l-Istati Membri **ma jistgħux jinvokaw forza maġġuri sabiex jilliberaw, anki temporanjament, l-organizzaturi ta' pakketti tal-ivjaġġar mill-obbligu ta' rimbors** previst mid-Direttiva.

Hija tippreċiża li r-"rimbors" kellu jinftiehem bħala **ħlas lura fil-forma ta' flus**. Il-leġislatur tal-Unjoni **ma pprevedix il-possibbiltà li jissostitwixxi dan l-obbligu ta' pagament permezz ta' arrangament li jkollu forma oħra**, bħall-proposta ta' vawċers. L-għan li kellu jintlaħaq mid-Direttiva inkwistjoni kien jikkonsisti fit-twettiq ta' **livell għoli ta' protezzjoni tal-konsumaturi** l-iktar uniformi possibbli. Minħabba dan, ir-rimbors fil-forma ta' flus **x'aktarx li iktar ikkontribwixxa għall-protezzjoni tal-interessi tal-vjaġġatur** li evidentement ma kienx jeskludi li l-vjaġġatur jaċċetta, fuq bażi volontarja, rimbors fil-forma ta' vawċer.

Fir-rigward tal-motivi ta' xoljiment ta' kuntratt ta' pakkett tal-ivjaġġar, il-Qorti tal-Ġustizzja tqis li kriżi sanitarja dinjija

¹ Direttiva (UE) 2015/2302 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal 25 ta' Novembru 2015 dwar pakketti tal-ivjaġġar u arrangamenti tal-ivjaġġar marbuta, li temenda r-Regolament (KE) Nru 2006/2004 u d-Direttiva 2011/83/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill u li tħassar id-Direttiva tal-Kunsill 90/314/KEE (ĠU 2015, L 326, p. 1).

bhall-**pandemija tal-COVID-19** kellha titqies bħala li setgħet taqa' taħt "ċirkustanzi inevitabbli u straordinarji" li permezz tagħhom id-Direttiva kienet tipprevedi rimbors sħiħ, inkwantu **avveniment li kien jaħrab b'mod manifest minn kull kontroll u li l-konsegwenzi tiegħu ma setgħux jiġu evitati anki jekk kienu ttieħdu l-miżuri raġonevoli kollha.**

Barra minn hekk il-Qorti tal-Ġustizzja tirrifjuta l-argument invokat mill-Gvern Franciż, li l-pandemija tal-COVID-19, filwaqt li kienet taqa' taħt "ċirkustanzi inevitabbli u straordinarji", kienet tikkostitwixxi wkoll każ ta' forza maġġuri, li kienet tkopri każijiet li kienu jmorru lil hinn minn dak li kien ġie maħsub matul l-adozzjoni tad-Direttiva u li kienet tippermetti l-adozzjoni ta' leġiżlazzjoni nazzjonali li tidderoga mill-obbligu ta' rimbors sħiħ. F'dan ir-rigward hija tirrileva li l-kunċett ta' "ċirkustanzi inevitabbli u straordinarji" kien jikkostitwixxi, għall-finijiet tad-Direttiva, implimentazzjoni eżawrjenti ta' forza maġġuri. Issa, id-Direttiva ma kinitx tipprevedi l-possibbiltà li ssir deroga mill-obbligu ta' rimbors sħiħ abbażi tal-forza maġġuri.

Minbarra dan, hija tikkonstata li l-forza maġġuri lanqas ma tista' tiġi invokata mill-Istati Membri sabiex tiġi ġġustifikata l-adozzjoni ta' leġiżlazzjoni nazzjonali li tmur kontra d-dispożizzjonijiet ta' Direttiva. Fil-fatt, il-kundizzjonijiet ta' forza maġġuri, fi kwalunkwe każ, ma kinux issodisfatti, peress li i) il-leġiżlazzjoni kkontestata wasslet għal **sospensjoni provviżorja ġġeneralizzata** tal-obbligu ta' rimbors, **mingħajr ma ħadet inkunsiderazzjoni s-sitwazzjoni finanzjarja konkreta u individwali tal-organizzaturi tal-ivvjaġġar ikkonċernati**; ii) il-konsegwenzi finanzjarji lmentati mill-Gvern Franciż **setgħu jiġu evitati** bl-adozzjoni, pereżempju, ta' ċerta għajna mill-Istat favur organizzaturi tal-ivvjaġġar ikkonċernati; iii) l-imsemmija leġiżlazzjoni (li tillibera l-organizzaturi tal-ivvjaġġar mill-obbligu ta' rimbors tagħhom matul perijodu li seta' jestendi sa 21 xahar) **ma kinitx maħsuba b'mod li jiġu llimitati l-effetti tagħha għall-perijodu neċessarju sabiex jiġu rrimedjati d-diffikultajiet ikkawżati mill-avveniment li seta' jaqa' taħt forza maġġuri.**

Barra minn hekk, il-Qorti tal-Ġustizzja tfakkar li hija qorti nazzjonali, adita b'rikors għal annullament ta' leġiżlazzjoni li hija tqis tmur kontra d-dritt tal-Unjoni, li għandha twettaq l-annullament tagħha. Hija żżid li l-possibbiltà li jiġu **aġġustati, f'ċirkustanzi eċċezzjonali** (pereżempju, fid-dawl ta' kunsiderazzjonijiet imperattivi marbuta mal-protezzjoni tal-ambjent jew mal-provvista tal-elettriku ta' Stat Membru), **l-effetti ta' deċiżjoni ta' annullament, ma hijiex applikabbli f'dan il-każ:** fil-fatt, l-annullament tad-digriet ikkontestat ma setax iwassal għal konsegwenzi dannużi fis-settur tal-pakketti tal-ivvjaġġar ta' portata tali li ż-żamma tal-effetti tiegħu kienet neċessarja għall-finijiet li l-interessi finanzjarji tal-operaturi ta' dan is-settur jiġu protetti.

Essenzjalment, il-Qorti tal-Ġustizzja ssegwi r-raġunament fil-qosor iktar 'il fuq fil-**Kawża C-540/21, Il-Kummissjoni vs Is-Slovakkja** u tikkonstata li billi adottat emenda leġiżlattiva li ċaħdet temporanjament lill-vjaġġaturi d-dritt tagħhom li jxolju kuntratt ta' pakkett tal-ivvjaġġar mingħajr spejjeż u li jircievu rimbors sħiħ, **ir-Repubblika Slovakka naqset milli twettaq l-obbligu tagħha taħt id-Direttiva** dwar il-pakketti tal-ivvjaġġar.

NOTA: Ir-rinviju għal deċiżjoni preliminari jippermetti, lill-qrati tal-Istati Membri fil-kuntest ta' kawża mressqa quddiemhom, li jitolbu lill-Qorti tal-Ġustizzja interpretazzjoni tad-dritt tal-Unjoni jew li tiddeċiedi dwar il-validità ta' att tal-Unjoni. Il-Qorti tal-Ġustizzja ma taqtax il-kawża nazzjonali. Hija l-qorti nazzjonali li għandha ssib soluzzjoni għall-kawża skont id-deċiżjoni tal-Qorti tal-Ġustizzja. Din id-deċiżjoni torbot, bl-istess mod, lill-qrati nazzjonali l-oħra li quddiemhom titressaq problema simili.

NOTA: Il-Kummissjoni jew Stat Membru jista' jippreżenta rikors għal nuqqas ta' twettiq ta' obbligu, dirett kontra Stat Membru ieħor li naqas milli jwettaq l-obbligi tiegħu taħt id-dritt tal-Unjoni. Jekk il-Qorti tal-Ġustizzja tikkonstata nuqqas ta' twettiq ta' obbligu, l-Istat Membru kkonċernat għandu jikkonforma mas-sentenza fl-iqsar żmien possibbli. Meta l-Kummissjoni tqis li l-Istat Membru ma kkonformax mas-sentenza, hija tista' tippreżenta rikors ġdid fejn titlob sanzjonijiet pekunjarji. Madankollu, fil-każ li ma jiġux ikkomunikati l-miżuri ta' traspożizzjoni ta' direttiva lill-Kummissjoni, fuq proposta ta' din tal-aħħar, il-Qorti tal-Ġustizzja tista' timponi sanzjonijiet sa mill-ewwel sentenza.

Madankollu, fil-każ ta' nuqqas ta' komunikazzjoni tal-miżuri ta' traspożizzjoni ta' direttiva lill-Kummissjoni, fuq proposta tagħha, sanzjonijiet jistgħu jiġu imposti mill-Qorti tal-Ġustizzja fl-istadju tas-sentenza inizjali.

Dokument mhux uffiċjali għall-użu tal-mezzi tal-komunikazzjoni li ma jorbotx lill-Qorti tal-Ġustizzja.

It-test sħiħ tas-sentenzi ([C-407/21](#) u [C-540/21](#)) jinsab fuq is-sit CURIA mill-jum li fiha jingħataw s-sentenzi

Kuntatt għall-istampa: Jacques René Zammit ☎ (+352) 4303 3355

Ritratti tal-għoti tas-sentenzi huma disponibbli fuq "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106

Ibqgħu konnessi!

